

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Geo: დოკუმენტი მომზადებულია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ანალიტიკური განყოფილების ადამიანის უფლებათა ცენტრის (www.supremecourt.ge) მიერ. თარგმანის ხელახალი გამოქვეყნების ნებართვა გაცემულია მხოლოდ ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს HUDOC-ის მონაცემთა ბაზაში განთავსების მიზნით.

Eng: The document was provided by the Supreme Court of Georgia, Human Rights Centre of the Analytical Department (www.supremecourt.ge). Permission to republish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the European Court of Human Rights database HUDOC.

ჩაკვეტაძე საქართველოს წინააღმდეგ

Chakvetadze v Georgia

საჩივარი N55949/10

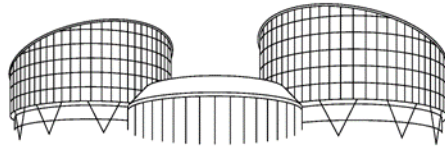
გადაწყვეტილება

22 სექტემბერი 2022

ფაქტები

წინამდებარე საქმე ეხება მომჩივნის საჩივარს კონვენციის მე-6 მუხლის და 1-ელი დამატებითი ოქმის 1-ელი მუხლის საფუძველზე, მის სასარგებლოდ გამოტანილი გადაწყვეტილების აღსრულების გაჭინაურებასთან დაკავშირებით.

5. 2008 წლის 25 დეკემბერს პოლიციის თანამშრომლებმა ქუჩაში გააჩერეს მომჩივანი და ჩაუტარეს სხეულის ჩხრეკა. ჩხრეკის ოქმის მიხედვით, მომჩივანს ჩამოართვეს სუბოტექსის ტაბლეტი და ტყვია. იმავე დღეს, მომჩივნის ბინაში ჩხრეკის შედეგად, პოლიციამ აღმოაჩინა ჰეროინი, ტყვია და ნაღდი ფული 230,050 აშშ დოლარის ოდენობით. ნაღდი ფული ნივთმტკიცებად ამოიღეს და საქართველოს ეროვნულ ბანკს

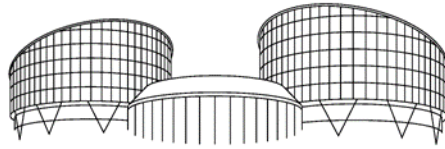
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

გადასცეს. მომჩივანს ბრალი წაუყენეს ნარკოტიკული ნივთიერებებისა და საბრძოლო მასალის უკანონო შექმნა-შენახვა-ტარების საფუძველზე.

6. 2009 წლის 23 სექტემბერს თბილისის საქალაქო სასამართლომ გაამართლა მომჩივანი ჰერონის ფლობის ბრალდების ეპიზოდში და გაასამართლა იგი ნარკოტიკული ნივთიერებების და საბრძოლო მასალის უკანონო შექმნა-შენახვისთვის (სუბოტექსტან და ტყვიასთან მიმართებით). მას მიესაჯა ერთი წლით თავისუფლების აღკვეთა და დაეკისრა ჯარიმა 352,000 ლარის ოდენობით (დაახლოებით 212,385 აშშ დოლარი). რაც შეეხება მისი სახლიდან ამოღებულ ნაღდ ფულს (230,050 აშშ დოლარი), სამართალწარმოების დროს, სხვადასხვა მოწმეებზე დაყრდნობით, მომჩივანმა განაცხადა, რომ ამ თანხის ნაწილი - 70,000 აშშ დოლარი - მას გამოუგზავნა ამერიკის შეერთებულ შტატებში მცხოვრებმა მეგობარმა შესანახად, ხოლო მეორე ნაწილი - 150,000 აშშ დოლარი - მას მეგობარმა აჩუქა ბიზნესის წამოწყების მიზნით. დარჩენილი თანხა 10,050 აშშ დოლარი წარმოადგენდა მის პირად დანაზოგს. პირველი ინსტანციის სასამართლომ მხედველობაში მიიღო ეს არგუმენტები და შესაბამისი მოწმეების ჩვენებები, თუმცა ამოღებული ნაღდი ფულის სავარაუდო საერთო საკუთრების საკითხზე დაწვრილების გარეშე, და აღნიშნა, რომ ნაღდი ფული არ იყო დაკავშირებული მომჩივნის წინააღმდეგ სისხლის სამართლის საქმესთან და გამოსცა მისი მომჩივნისთვის დაბრუნების ბრძანება, იმ შემთხვევაში თუ მას არ სურდა მისი გამოყენება ზემოაღნიშნული ჯარიმის გადასახდელად.

7. 2009 წლის 4 დეკემბერს თბილისის სააპელაციო სასამართლომ განაცხადა, რომ სასჯელი შესრულებულად ჩაითვლებოდა მხოლოდ პირველი ინსტანციის მიერ დაკისრებული სისხლის სამართლის ჯარიმა 352,000 ლარის შენარჩუნებით. უზენაესმა სასამართლომ 2010 წლის 12 მარტს არ დააკმაყოფილა მომჩივნის საჩივარი როგორც დაუშვებელი.

8. 2010 წლის 14 აპრილს თბილისის სააპელაციო სასამართლომ გამოსცა ორი სააღსრულებო ფურცელი. პირველი ეხებოდა მომჩივანზე დაკისრებულ სისხლის სამართლის ჯარიმას, ხოლო მეორე ეხებოდა პოლიციის მიერ მომჩივნის ბინის ჩხრეკისას ამოღებული ფულადი სახსრების დაბრუნებას. ეს უკანასკნელი სააღსრულებო ფურცელი გადაეგზავნა პოლიციის შესაბამის განყოფილებას. იმავე დღეს სააპელაციო სასამართლომ აცნობა მომჩივანს, რომ პოლიციას დაევალა აღსრულებინა გადაწყვეტილება ფულადი სახსრების დაბრუნებასთან დაკავშირებით.

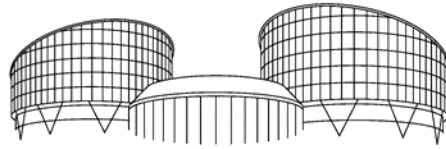

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

9. 2010 წლის 25 აპრილს აღსრულების ეროვნულმა ბიურომ მომჩივანს შესთავაზა სისხლის სამართლის ჯარიმის ნებაყოფლობით გადახდა, აღსრულების საფასურთან ერთად, დაწესებული აღსასრულებელი თანხის უცვლელი განაკვეთის 7%-ის ოდენობით. ამრიგად, მომჩივანს უნდა გადაეხადა 24,640 ლარი (დაახლოებით 14,867 აშშ დოლარი) სააღსრულებლო საფასურის სახით. 2010 წლის 30 აპრილს მომჩივანმა ჯ.ხ-ს გადასცა მინდობილობა, რომელიც ამ უკანასკნელს ავალებს: ა) მიიღოს, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მიერ გაცემული სააღსრულებო ფურცლის მიხედვით, მომჩივნის ბინიდან ამოღებული თანხა; ბ) 220,000 აშშ დოლარის გადარიცხვა იმ პირთა საბანკო ანგარიშებზე, რომლებიც მომჩივანმა დაასახელა როგორც ამოღებული ნაღდი ფულის ნაწილის მფლობელები; და გ) გამოიყენოს დარჩენილი 10,050 აშშ დოლარი მომჩივნის მიმართ დაკისრებული სისხლის სამართლის სანქციის ნაწილობრივ დასაფარად. აღნიშნული მინდობილობის საფუძველზე ჯ.ხ-ს მოთხოვნა გამომძიებლისადმი, როგორც ჩანს უპასუხოდ დარჩა. 2010 წლის 3 მაისს, იმის გათვალისწინებით, რომ მომჩივანმა ვერ გადაიხადა ჯარიმა ნებაყოფლობით, აღსრულების ეროვნულმა ბიურომ მას სთხოვა წარედგინა მთელი თავისი ქონების სია, რათა დაწყებულიყო გადაწყვეტილების იძულებით აღსრულება. 2010 წლის 7 მაისს მომჩივანმა მას უპასუხა და აღნიშნა, რომ მას ჯერ არ მიუღია ბინიდან ჩამორთმეული თანხა. გაიმეორა თავისი განცხადებები ნაღდი ფულის საერთო საკუთრებასთან დაკავშირებით, მიაწოდა დეტალები იმ პირთა საბანკო ანგარიშების შესახებ, რომლებიც მისი თქმით, შესაბამისი თანხების მფლობელები იყვნენ და განაცხადა, რომ აღსრულების ბიუროს შეეძლო გაეგრძელებინა სისხლის სამართლის სანქციის ნაწილობრივი აღსრულება ამოღებული ნაღდი ფულის საკუთარ წილზე (10,050 აშშ დოლარი).

10. 2010 წლის მაისში მომჩივანმა რამდენჯერმე მიმართა პოლიციას, პირადად და წერილობით და მათგან ითხოვდა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მიერ გაცემული სააღსრულებო ფურცლის შესრულებას და ამოღებული ნაღდი ფულის ნაწილის დაბრუნებას. აღსრულების გაჭინაურების გამო მან თბილისის პროკურატურას მიმართა. როგორც ჩანს მომჩივანს არ მიუღია პასუხი რომელიმე მოთხოვნაზე.

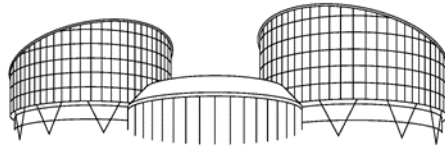
11. 2011 წლის 30 ნოემბერს პოლიციამ მიმართა საქართველოს ეროვნულ ბანკს და მოითხოვა ამოღებული თანხის მიღება. აღნიშნული თანხა პოლიციას იმავე დღეს დაუბრუნდა. ამის შემდეგ, პოლიციამ სთხოვა მომჩივანს წასულიყო პოლიციის განყოფილებაში ნაღდი ფულის მისაღებად. მას შემდეგ, რაც მომჩივანმა ხელი მოაწერა

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ნაღდი ფულის დაბრუნების ოქმს, სააღსრულებო ბიუროს აღმასრულებელი გამოცხადდა განყოფილებაში და ჩამოართვა ნაღდი ფული მთლიანი ოდენობით, სისხლის სამართლის ჯარიმის და მასთან დაკავშირებული აღსრულების საფასურის მიზნით. მომჩივანი სხვადასხვა შიდასახელმწიფოებრივი ორგანოების წინაშე ამტკიცებდა, რომ ფულადი სახსრები მას ფიზიკურად არასდროს დაუბრუნებია, აღმასრულებლის მიერ მის დაყადაღებამდე. 4,714 ლარი (დაახლოებით 2,800 აშშ დოლარი), რომელიც დარჩენილი იყო ამ თანხების გადახდის შემდეგ, მომჩივანს დაუბრუნდა 2012 წლის 4 თებერვალს, მომჩივნის რამდენიმე მოთხოვნის შემდეგ. ნაღდი ფულის ნაწილის სავარაუდო მფლობელებს როგორც ჩანს, არ გაუსაჩივრებიათ ამოღებული ნაღდი ფულის გამოყენება სსისხლისსამართლებრივი ჯარიმის და მასთან დაკავშირებული სააღსრულებო საფასურის გადასახდელად.

12. 2011 წლის 31 დეკემბერს მომჩივანმა დაიწყო სამართალწარმოება აღსრულების ეროვნული ბიუროს წინააღმდეგ, სადაც ასაჩივრებდა მის წინააღმდეგ სისხლის სამართლის ჯარიმის აღსრულებას. სხვა დანარჩენთან ერთად, მან განაცხადა, რომ მის სასარგებლოდ კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილების აღსრულება თითქმის ორი წლით გაჭინაურდა. მიუხედავად იმისა, რომ ის საბოლოოდ აღსრულდა 2011 წლის 30 ნოემბერს, ეს იყო ფიქტიური შესრულება. კერძოდ, მაშინ, როცა მომჩივანს მიაჩნდა, რომ მას საბოლოოდ უბრუნდებოდა კუთვნილი თანხა, მას შემდეგ, რაც მან მოაწერა ხელი შესაბამის ანგარიშს, ამოღებული ნაღდი ფულის რეალურად აღებამდე, სააღსრულებო ბიუროს თანამშრომლები შეიჭრნენ და წაართვეს თანხა. პროტესტის ნიშნად მან უარი თქვა სისხლის სამართლის ჯარიმის იძულებით აღსრულებასთან დაკავშირებით შესაბამის დასკვნაზე ხელისმოწერაზე. მომჩივანმა განაცხადა, რომ მან ვერ შეძლო სისხლის სამართლის ჯარიმის ნებაყოფლობით გადახდა, მისთვის ჩამორთმეული ფულადი სახსრების დაბრუნების დაგვიანების გამო. ის ასევე ამტკიცებდა, რომ აღსრულების 7%-იანი საფასურის დაწესება იყო უკანონო და უსამართლო, იმის გათვალისწინებით, რომ ჯარიმის ნებაყოფლობით გადახდის შეუძლებლობა იყო პირდაპირი შედეგი იმისა, რომ ხელისუფლებამ დროულად ვერ დაუბრუნა მას სახლიდან ამოღებული ნაღდი ფული. 2012 წლის 27 აპრილს თბილისის საქალაქო სასამართლომ არ დააკმაყოფილა მომჩივნის სარჩელი როგორც დაუსაბუთებელი. ეროვნულმა სასამართლომ განმარტა, რომ 1999 წლის სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ კანონის 38-ე მუხლის თანახმად, სადავო სააღსრულებო საფასურის გადახდა იყო საჭირო იმ მომენტიდან, როდესაც მომჩივანს წარუდგინეს შესაბამისი სააღსრულებო ფურცელი 2010 წლის აპრილში. მაშასადამე, არ არსებობდა სამართლებრივი საფუძველი ამ გადასახადის გასაუქმებლად. მომჩივანმა ეს

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

გაასაჩივრა და დამატებით ამტკიცებდა, რომ სისხლის სამართლის ჯარიმასთან დაკავშირებით გაცემული სააღსრულებო ფურცლის ნებაყოფლობით შესრულების ვადა უნდა დაწყებულიყო 2011 წლის 30 ნომბრიდან (თარიღიდან, როდესაც ჩამორთმეული ნაღდი ფული ოფიციალურად დაუბრუნდა მას). თბილისის სააპელაციო სასამართლომ განიხილა ქვედა ინსტანციის სასამართლოს არგუმენტები და მომჩივნის არგუმენტები და 2012 წლის 4 ივლისს სრულად დაეთანხმა საქალაქო სასამართლოს დასკვნებს. 2013 წლის 11 თებერვალს უზენაესმა სასამართლომ დაუშვებლად ცნო მომჩივნის საჩივარი.

სამართალი

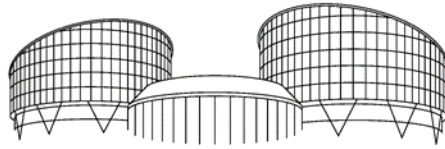
I. კონვენციის მე-6 მუხლის და 1-ელი დამატებითი ოქმის 1-ელი მუხლის სავარაუდო დარღვევა

14. მომჩივანი დავობდა, რომ ხელისუფლებამ დაუსაბუთებლად გააჭინაურა მის სასარგებლოდ გამოტანილი საბოლოო გადაწყვეტილების აღსრულება, რაც არღვევდა სასამართლოს ხელმისაწვდომობის უფლებას, რომელიც გარანტირებულია კონვენციის მე-6 მუხლის 1-ელი პუნქტით და 1-ელი დამატებითი ოქმის 1-ელი მუხლით გარანტირებული უფლებით, საკუთრებით შეუფერხებლად სარგებლობასთან მიმართებით.

სასამართლოს შეფასება

17. რაც შეეხება მომჩივნის მსხვერპლის სტატუსს 1-ელი დამატებითი ოქმის 1-ელი მუხლის მიხედვით, მის სასარგებლოდ გამოტანილი საბოლოო გადაწყვეტილების აღსრულების გაჭინაურებასთან დაკავშირებით, ეროვნულ დონეზე მან მოითხოვა მხოლოდ ნაწილობრივი საკუთრება მისი სახლიდან ამოღებულ ნაღდ ფულზე, და წარადგინა მტკიცებულება ამ განცხადების მხარდასაჭერად. თუმცა, უდავოა, რომ მომჩივანი, სულ მცირე, ფლობდა ამოღებული ნაღდი ფულის ნაწილს. შესაბამისად, ამ თანხასთან მიმართებით მას აქვს უფლება წარადგინოს საჩივარი 1-ელი დამატებითი ოქმის 1-ელ მუხლთან მიმართებით (იხ. *Prince Hans-Adam II of Liechtenstein v. Germany* [GC], no. 42527/98, § 82, ECHR 2001-VIII, და *Karapetyan v. Georgia*, no. 61233/12, § 31, 15 October 2020).

18. ევროპული სასამართლო დამატებით აღნიშნავს, და თავისი ინიციატივით განიხილავს საკითხს (იხ. *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], no. 23755/07, § 70, 5

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

July 2016), რომ მომჩივნის სასარგებლოდ ეროვნული სასამართლოს გადაწყვეტილების საბოლოო აღსრულება არ ართმევს მას „მსხვერპლის“ სტატუსს იმ პერიოდთან მიმართებაში, რომლის დროსაც მას აეკრძალა სადავო თანხის გამოყენება, რადგან ხელისუფლებამ არ აღიარა და არ გამოასწორა სავარაუდო დარღვევა (იხ. Scordino v. Italy (no. 1) [GC], no. 36813/97, § 181, 29 March 2006).

19. რაც შეეხება მთავრობის პროტესტს შიდასამართლებრივი დაცვის საშუალებების ამოწურვასთან დაკავშირებით, ევროპული სასამართლო მიიჩნევს, რომ ის მჭიდრო კავშირშია საჩივრის არსთან. ამდენად, იგი უერთდება შესაბამისი საჩივრის უარყოფას მტკიცებულებების საპასუხოდ.

20. საბოლოოდ, ევროპული სასამართლო აღნიშნავს, რომ ეს საჩივარი არც აშკარად დაუსაბუთებელია და არც დაუშვებელია კონვენციის 35-ე მუხლში ჩამოთვლილი სხვა საფუძვლებით. ამიტომ ის დასაშვებად უნდა გამოცხადდეს.

საქმის არსებითი გარემოებები

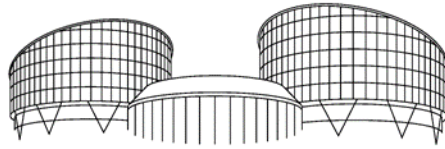
მხარეთა წარდგინებები

21. მომჩივანმა გაიმეორა თავისი საჩივარი (იხ. პარ. 14 ზემოთ).

22. მთავრობამ განაცხადა, რომ პოლიციისგან და არა აღსრულების ბიუროსგან სასამართლოს ბრძანების შესრულების მოთხოვნით, სწორედ მომჩივანმა ვერ გამოიჩინა საკმარისი მონდომება შესაბამისი საბოლოო გადაწყვეტილების აღსრულების უზრუნველსაყოფად.

სასამართლოს შეფასება

23. ევროპული სასამართლო იმეორებს, რომ ნებისმიერი სასამართლოს მიერ გამოტანილი გადაწყვეტილების აღსრულება კონვენციის მე-6 მუხლის მიზნებისთვის „პროცესის“ განუყოფელი ნაწილია (იხ. Burdov v. Russia, no. 59498/00, § 34, ECHR 2002-III, და Hornsby v. Greece, 19 March 1997, § 40, ანგარიშები გადაწყვეტილებებსა და განჩინებებზე 1997-II). სავალდებულო გადაწყვეტილებების აღსრულების უსაფუძვლოდ ხანგრძლივმა დაგვიანებამ შეიძლება დაარღვიოს კონვენცია (იხ. Vladimirova v. Russia, no. 21863/05, § 56, 10 April 2018). გადაწყვეტილების აღსრულების შეფერხება გამოითვლება იმ დღიდან, როდესაც იგი გახდა სავალდებულო და აღსასრულებელი, იმ თარიღამდე, როდესაც გადაწყვეტილებით დაკისრებული

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

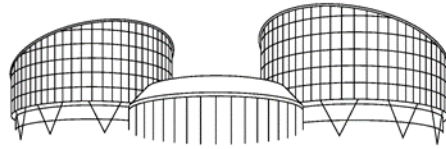
ვალდებულება სრულად შესრულდა მოპასუხე ორგანოს მიერ (იხ. *Gerasimov and Others v. Russia*, nos. 29920/05 and 10 others, § 173, 1 July 2014).

24. პირი, რომლის სასარგებლოდაც გამოვიდა გადაწყვეტილება სახელმწიფოს წინააღმდეგ მის საჩივართან დაკავშირებით, არ შეიძლება მოელოდეს ცალკე სააღსრულებო წარმოებას (იხ. *Musci v. Italy* [GC], no. 64699/01, § 90, ECHR 2006-V (ამონარიდები), და *Beshiri and Others v. Albania*, no. 7352/03, § 54, 22 August 2006; იხ. ასევე *Dadiani and Machabeli v. Georgia*, no. 8252/08, §§ 32-34, 12 June 2012, და *Eliauri and Others v. Georgia* (dec) [Committee], no. 74019/12, § 20, 22 April 2021). ასეთ საქმეებში, მოპასუხე სახელმწიფო ორგანოს სათანადოდ უნდა ეცნობოს გადაწყვეტილების შესახებ და შესაბამისად, მიიღოს ყველა საჭირო ინიციატივა მის შესასრულებლად ან გადასცეს სხვა კომპეტენტურ სახელმწიფო ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია აღსრულებაზე (იხ. *Burdov v. Russia* (no. 2), no. 33509/04, § 68, ECHR 2009).

25. ევროპული სასამართლო შენიშნავს, რომ წინამდებარე საქმე ეხება 2009 წლის 23 სექტემბრის გადაწყვეტილების დაგვიანებულ აღსრულებას, რომელიც ავალდებულებს სახელმწიფოს - წინამდებარე საქმეში პოლიციას - დაუბრუნოს მომჩივანს მისი სახლიდან ამოღებული ნაღდი ფული, როგორც მტკიცებულება.

26. გადაწყვეტილება, რომელიც შეეხება მომჩივნისთვის ნაღდი ფულის დაბრუნების ბრძანებას, აღსასრულებელი გახდა 2010 წლის 14 აპრილს. სააღსრულებო ფურცელი გამოიცა პოლიციის მიმართ და ის მათ გადაეცა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მიერ. უფრო მეტიც, სააღსრულებო წარმოება არ წარმოადგენდა რაიმე განსაკუთრებულ გამოწვევას. მიუხედავად ამისა, გადაწყვეტილების აღსასრულებლად არანაირი ნაბიჯი არ გადადგმულა წელიწადი და შვიდ თვეზე მეტი ხნის განმავლობაში, მას შემდეგ, რაც პოლიციას სააპელაციო სასამართლომ დაავალა შეესრულებინა სააღსრულებო ფურცელი, რაც არღვევს კონვენციით გათვალისწინებულ ხელისუფლების ვალდებულებას, რომ მიიღოს დროული ზომები საკუთარი ინიციატივით, მათთვის ხელმისაწვდომი ინფორმაციის საფუძველზე, სახელმწიფოს წინააღმდეგ გამოტანილი განაჩენის პატივისცემის მიზნით (იხ. *Akashev v. Russia*, no. 30616/05, §§ 21-23, 12 June 2008; *Stoycheva v. Bulgaria*, no. 43590/04, § 58, 19 July 2011; და *Dadiani and Machabeli*, cited above, § 45).

27. გარდა ამისა, და რაც შეეხება საკითხს იმის შესახებ, იყო თუ არა მომჩივანი ვალდებული 2011 წლის 30 ნოემბრის შემდეგ, აღეძრა ცალკე სასამართლო წარმოება (შედარებისთვის იხ. *Eliauri and Others*, ციტირებული ზემოთ, § 21), ევროპული

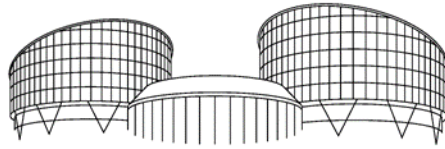
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

სასამართლო აღნიშნავს, რომ მის სასარგებლოდ საბოლოო გადაწყვეტილება მხოლოდ ფორმალურად აღსრულდა იმ დღეს. კერძოდ, მომჩივნის სასარგებლოდ გადაწყვეტილების უბრალოდ აღსრულების ნაცვლად, პოლიცია და სააღსრულებო ბიურო, როგორც ჩანს, თანამშრომლობდნენ გაურკვეველ სამართლებრივ საფუძვლებზე, რათა მომჩივანისთვის ჩამოერთვათ ფულადი სახსრები, სავარაუდოდ მანამ, სანამ მას ის ფიზიკურად დაუბრუნდებოდა. მომჩივნის შესაბამისი პროტესტი, იმის შესახებ, რომ სააღსრულებო პროცედურა არ დასრულებულა და მას არ მიუღია ფულადი სახსრები, არ იქნა განხილული ეროვნული სასამართლოების მიერ, მის მიერ დაწყებულ შემდგომ სამართალწარმოებაში. ამ კონტექსტში, და რაც შეეხება მომჩივნის მიერ შიდასახელმწიფოებრივი საშუალებების ხელმისაწვდომობას და გამოყენებას, მის სასარგებლოდ გამოტანილი გადაწყვეტილების დაგვიანებული აღსრულების შემდეგ, ევროპული სასამართლო აღნიშნავს, რომ ეროვნულმა სასამართლოებმა, რომელთა წინაშეც წარდგენილი იყო წინამდებარე საქმის ყველა ფაქტი, არსებითად, კანონიერად და ეფექტურად განიხილეს სააღსრულებო პროცედურა და დაადგინეს მომჩივნის მიერ რაიმე ზიანის არარსებობა დაგვიანებული აღსრულების გამო. ევროპული სასამართლო მიიჩნევს, რომ მომჩივანს, წინამდებარე საქმის განსაკუთრებულ გარემოებებში, მოეთხოვებოდა კიდევ ერთი საქმისწარმოების დაწყება (შედარებისთვის იხ. *Eliauri and Others*, ციტირებული ზემოთ, § 21).

28. შესაბამისად, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო უარყოფს მთავრობის პრეტენზიას შიდასამართლებრივი დაცვის საშუალებების ამოწურვასთან დაკავშირებით და ადგენს, რომ დაირღვა კონვენციის მე-6 მუხლის 1-ელი პუნქტი და 1-ელი დამატებითი ოქმის 1-ელი მუხლი, ერთ წელზე და შვიდ თვეზე მეტი ხნით მომჩივნის სასარგებლოდ გამოტანილი საბოლოო გადაწყვეტილების აღსრულების აუხსნელი დაგვიანების გამო.

1-ელი დამატებითი ოქმის 1-ელი მუხლის სავარაუდო დარღვევა სისხლისსამართლებრივი ჯარიმის გამო აღსრულების საფასურის დაკისრების თაობაზე

29. მომჩივანი დავობდა, რომ სისხლისსამართლებრივი ჯარიმის გადახდაზე სააღსრულებო საფასური 7%-ის დაწესება დაკავშირებული იყო მის სასარგებლოდ გადაწყვეტილების დაგვიანებულ აღსრულებასთან, და რომ საფასური იყო გადაჭარბებული. იგი ეყრდნობოდა 1-ელი დამატებითი ოქმის 1-ელ მუხლს.

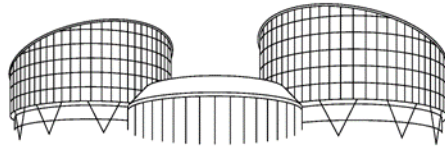

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

30. მთავრობამ განაცხადა, რომ აღსრულების საფასური - 7% იყო სავალდებულო და გამოყენებული იყო განურჩევლად იმისა, იყო თუ არა პროცედურა ნებაყოფლობითი. მასასადამე, იმ ფაქტმა, რომ მომჩივნის სახლიდან ჩამორთმეული ნაღდი ფულის დაბრუნება დაგვიანებული იყო, არ გამოიწვია საფასურის დაწესება. არც ამ საფასურმა დააკისრა ზედმეტი ინდივიდუალური ტვირთი მომჩივანს.

31. რაც შეეხება მომჩივნის მტკიცებას იმის შესახებ, რომ მისი სახლიდან ამოღებული ნაღდი ფულის დაბრუნების დაგვიანებამ (იხ. პუნქტები 25-26 ზემოთ) ხელი შეუშალა მას სისხლისსამართლებრივი ჯარიმის ნებაყოფლობით გადახდაში და შესაბამისად, გამოიწვია აღსრულების საფასურის დაკისრება ამ სანქციასთან დაკავშირებით, ევროპული სასამართლო არ მიჩნევს ამ არგუმენტს დასაბუთებულად. კერძოდ, მომჩივანმა მიუთითა, რომ არ აპირებდა ამოღებული სახსრების მთლიანად გამოყენებას სააღსრულებო ფურცლის შესასრულებლად და სისხლისსამართლებრივი ჯარიმის გადახდისათვის, იმის გათვალისწინებით, რომ მისი დიდი ნაწილი ეკუთვნოდა ორ სხვა პირს. ნებისმიერ შემთხვევაში, საფასურის გადახდა დამოუკიდებელი იყო სააღსრულებო წარმოების ბუნებისგან, არ აქვს მნიშვნელობა იყო თუ არა ის ნებაყოფლობითი. შესაბამისად, არ დადგინდა, რომ ამოღებული ნაღდი ფულის დაბრუნების დაგვიანების არარსებობა გამოიწვევდა სააღსრულებო საფასურის 7%-ის არდაკისრებას. აქედან გამომდინარე, ეს საჩივარი აშკარად დაუსაბუთებელია და უარყოფილი უნდა იყოს კონვენციის 35-ე მუხლის მე-3 (ა) და მე-4 პუნქტების საფუძველზე.

32. რაც შეეხება მომჩივნის უფრო ზოგად არგუმენტს სისხლისსამართლებრივი ჯარიმის გამო მასზე დაკისრებული აღსრულების საფასურის სავარაუდო გადაჭარბებულ ხასიათთან დაკავშირებით, ევროპული სასამართლო აღნიშნავს, რომ ეს საკითხი ეროვნულ დონეზე არ იყო წამოყენებული. მიუხედავად იმისა, რომ მთავრობამ არ წარადგინა შიდასამართლებრივი საშუალებების არამოწურვის შესახებ საჩივარი, ხოლო ევროპულ სასამართლოს არ შეუძლია საკუთარი ინიციატივით დაადგინოს, არის თუ არა ეს საჩივარი დაუშვებელი შიდასამართლებრივი დაცვის საშუალებების არამოწურვის საფუძველზე (იხ. *International Bank for Commerce and Development AD and Others v. Bulgaria*, no. 7031/05, § 131, 2 June 2016), საკითხის ეროვნულ დონეზე განხილვა უზრუნველყოფდა უფრო მყარ ფაქტობრივ ელემენტებს ამ საჩივრის შესაფასებლად. ნებისმიერ შემთხვევაში, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო იმეორებს, რომ პრინციპში, მოვალისთვის საფასურის დაწესება სამართლისსამართლებრივი ჯარიმების ამოღების უზრუნველსაყოფად არ

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

არის შეუთავსებელი ამ დებულებასთან (იხ., *mutatis mutandis*, *OAO Neftyanaya Kompaniya Yukos v. Russia*, no. 14902/04, § 655, 20 September 2011). რაც შეეხება საკითხს, დაეკისრა თუ არა მომჩივანს ზედმეტი ინდივიდუალური ტვირთი, ეს საკითხი შესაფასებელია საქმის კონკრეტული გარემოებების მიხედვით. მიუხედავად ამისა, მომჩივანმა არ დააკონკრეტა, შესაბამისი მტკიცებულებების წარდგენით, რომ საფასური მისთვის იყო გადამეტებული ინდივიდუალური ტვირთი. ასეთ გარემოებებში, საჩივარი აღსრულების საფასურის სავარაუდო გადაჭარბებულ ხასიათთან დაკავშირებით დაუზუსტებელია და შესაბამისად, აშკარად დაუსაბუთებელი. შესაბამისად, განაცხადის ეს ნაწილი უარყოფილი უნდა იყოს კონვენციის 35-ე მუხლის მე-3 (ა) და მე-4 პუნქტის შესაბამისად.

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო ადგენს, რომ დაირღვა კონვენციის მე-6 მუხლის 1-ელი პუნქტი და 1-ელი დამატებითი ოქმის 1-ელი მუხლი, მომჩივნის სასარგებლოდ გადაწყვეტილების დაგვიანებით აღსრულების გამო.

ასევე, მომჩივნის სასარგებლოდ სახელმწიფო ვალდებულია აუნაზღაუროს მას 4,700 ევრო არამატერიალური ზიანისთვის.